

***ҚР табиғатты қорғау заңдарының орындалуы
және табиғатты қорғау заңдылығын бұзғаны
үшін жауаптылық***

Қоршаған ортаны қорғау - табиғат пен адамның өзара үйлесімді іс-қимылына, қоршаған ортаның сапасын жақсартуға, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану мен молықтыруға бағытталған мемлекеттік және қоғамдық шаралар жүйесі;

Табиғат пайдалану - адамның шаруашылық және өзге де қызметінде табиғи ресурстарды пайдалануы;

1

- - адамның өмірі мен денсаулығын қорғаудың басымдылығы, халықтың өмірі, еңбегі мен демалысы үшін қолайлы қоршаған ортаны сақтау және қалпына келтіру;
- - экологиялық жағдайы қолайсыз аумақтардағы экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету және бұзылған табиғи экологиялық жүйелерді қалпына келтіру;

2

- - биологиялық алуан түрлілікті және экологиялық, ғылыми, мәдени жағынан ерекше маңызы бар қоршаған орта объектілерін сақтауды қамтамасыз ету;
- - халықтың, қоғамдық бірлестіктер мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының қоршаған ортаны қорғау саласына белсенді түрде және демографиялық жолмен қатысуы;

3

- - жер, оның қойнауы, су, атмосфералық ауа, ормандар мен өзге де өсімдіктер, жануарлар дүниесі;
- - табиғи экологиялық жүйелер, климат және Жердің озонды қабаты қорғалуға тиіс.

Қазақстан Республикасы "Қоршаған ортаны қорғау туралы" Заңының 76 және 77 бабына сәйкес, Бұйырамын:

1. Қосыла беріліп отырған "Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау саласындағы Орталық атқарушы органының лауазымды тұлғаларымен қоршаған ортаны қорғау жөніндегі мемлекеттік бақылауды жүзеге асырудың Нұсқауы бекітілсін."

2. Қоршаған ортаны қорғау Бас мемлекеттік инспекциясы Департаменті осы Бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде тіркеуді қамтамасыз етсін.

3. Қазақстан Республикасы Табиғи ресурстар және қоршаған ортаны қорғау Министрінің 2000 жылдың 14 шілдесіндегі N 289-П **"Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау саласындағы Орталық атқарушы органының лауазымды тұлғаларымен қоршаған ортаны қорғау жөніндегі мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру Ережелерін бекіту туралы"** Бұйрығының күші жойылсын.

4. Осы Бұйрықтың орындалуына бақылау Қоршаған ортаны қорғау Бас мемлекеттік инспекциясы Департаментіне (Елеушов Б.С.) жүктелсін.

Министр

18 тарау. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы дауларды шешу және қоршаған ортаны қорғау туралы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік

84-бап. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы дауларды шешу

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы дауларды соттар шешеді немесе олар Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен шешіледі.

85-бап. Қоршаған ортаны қорғау туралы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік

Қоршаған ортаны қорғау туралы заңдардың бұзылуына кінәлі жеке және заңды тұлғалар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауапты болады.

86-бап. Қоршаған ортаны қорғау туралы заңдарды бұзудан келтірілген зиянды өтеу

1. Қоршаған ортаны қорғау туралы заңдарды бұзу салдарынан қоршаған ортаға, азаматтардың денсаулығына, ұйымдардың, азаматтар мен мемлекеттің мүлкіне зиян келтірген заңды және жеке тұлғалар келтірген зиянын қолданылып жүрген заңдарға сәйкес өтеуге міндетті.

Қоршаған ортаны қорғау туралы заңдарды бұзу салдарынан келтірілген зиянды өтеу ерікті түрде немесе қоршаған ортаны ластаудан келтірілген нұқсанның белгіленген экономикалық бағасына сәйкес соттың шешімі бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған тәртіппен жүргізіледі.

Зиянды өтеуден өндіріліп алынатын сома бюджетке, ал заңдарда белгіленген жағдайларда зардап шеккен заңды немесе жеке тұлғаға аударылады.

2. Қызметі қоршаған ортаны қорғауға күшті қауіп төндірумен байланысты заңды және жеке тұлғалар, егер жойқын күштің немесе зардап шегушінің қаскөйлігі салдарынан зиян келтірілгенін дәлелдей алмаса, өздері келтірген зиянды өтеуге міндетті.

3. Қоршаған ортаны қорғау туралы заңдарды бұзу салдарынан азаматтардың денсаулығы мен мүлкіне келтірілген зиян зардап шегушінің еңбек қабілетінен айрылу дәрежесін, оны емдеуге және денсаулығын қалпына келтіруге жұмсалған шығындарды, науқасты күту жөніндегі шығындарды, өзге де шығындар мен залалдарды ескере отырып толық көлемінде өтелуге тиіс.

Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігі есептеулер үшін методологиялық негіз ретінде Қазақстан Республикасы қоршаған ортаны қорғау министрінің 2008 жылғы 18 сәуірдегі №100-п. Бұйрығымен бекітілген «Автокөлік кәсіпорындарынан ластайтын заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі» және «Темір жол көлігі кәсіпорындарында атмосфераға ластайтын заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі» әзірленді.

Озон қабатын қорғау туралы Вена конвенциясы (1985 жыл) және Озон қабатын бұзатын заттар бойынша Монреаль хаттамасы (1987 жыл), сондай-ақ Лондонда, Копенгагенде, Монреальде және Бейжіңде Монреаль хаттамасына қабылданған түзетулер. Монреаль хаттамасында ОБЗ өндіруді және пайдалануды тоқтату туралы талаптар бекітіліп, түзетулерге мұндай заттардың тізбесі енгізілді.

Қазіргі кезде Бүкіләлемдік метеорологиялық ұйымның (БМО) станциялар тізіміне Қазақстанның 65 метеорологиялық станциялары кіреді. Қазақстанның 14 станциясы Ауа-райын байқаудың жаһандық жүйесіне(АБЖЖ) енгізілген

Қазіргі кезде Қазақстанда ауаның температурасын жүйелі байқауды Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігінің «Қазгидромет» РМК іске асыруда.

Кәсіпорындардың парниктік газдардың инвентаризация паспорттары, оларды тіркеуді жүзеге асыратын және сәйкес тіркеу номерін беретін Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігіне ұсынылады. Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігі паспортты тексеруге құқығы бар. Тіркеу номерінің негізінде Кәсіпорынның парниктік газдар инвентаризация паспортының деректері Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігі анықтайтын ведомстволық бағыныстағы ұйымы үргізетін парниктік газдардың мемлекеттік кадастрына енгізіледі.

